

7.108

LLIROYA

PRIMERAS POESÍAS

DE

Anton Busquets y Punset

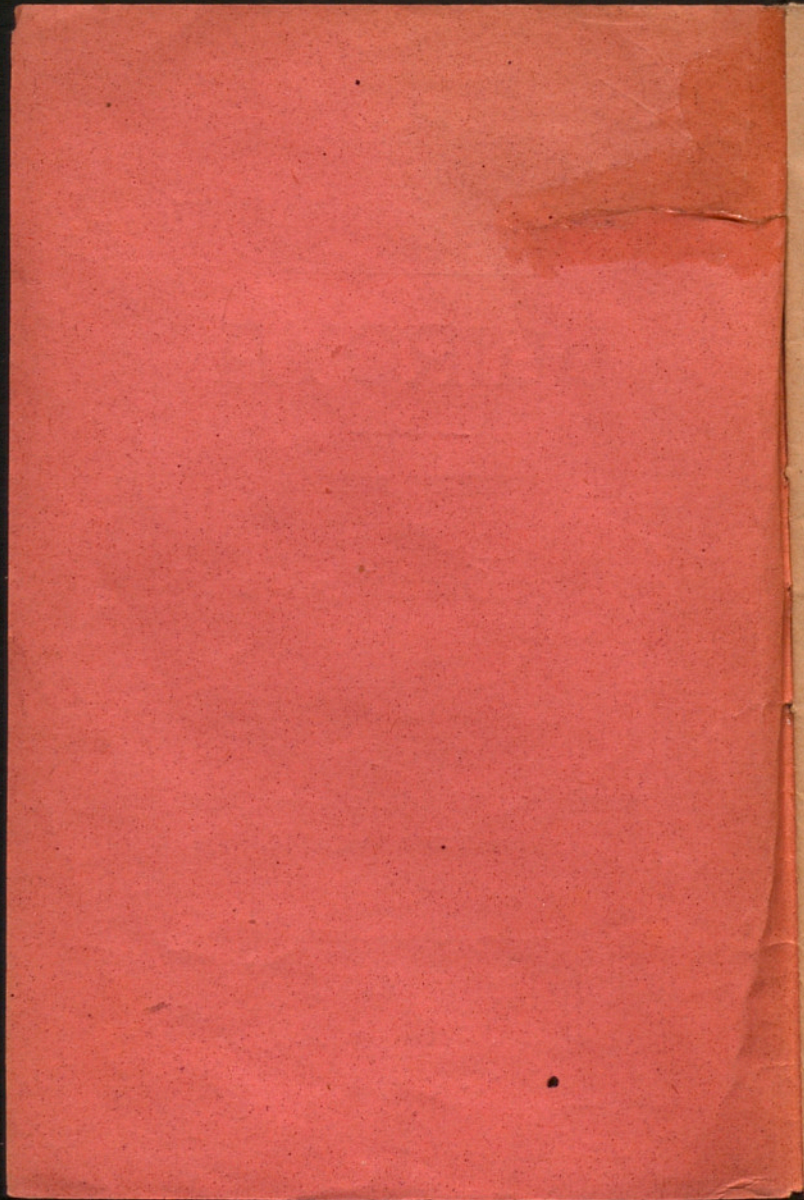

RIPOLL:

Imprempta y llibrería de Ramon Bonet,

Carrer de Sant Pere, n.º 16.

1895

7108.

LLIROYA

PRIMERAS POESÍAS

DE

Anton Busquets y Punset

RIPOLL:

Imprempta y llibreria de Ramon Bonet,

Carrer de Sant Pere, n.º 16.

1895

ES PROPIETAT DEL AUTOR

AL DISTINGIT NOVELISTA Y LLOREJAT POETA

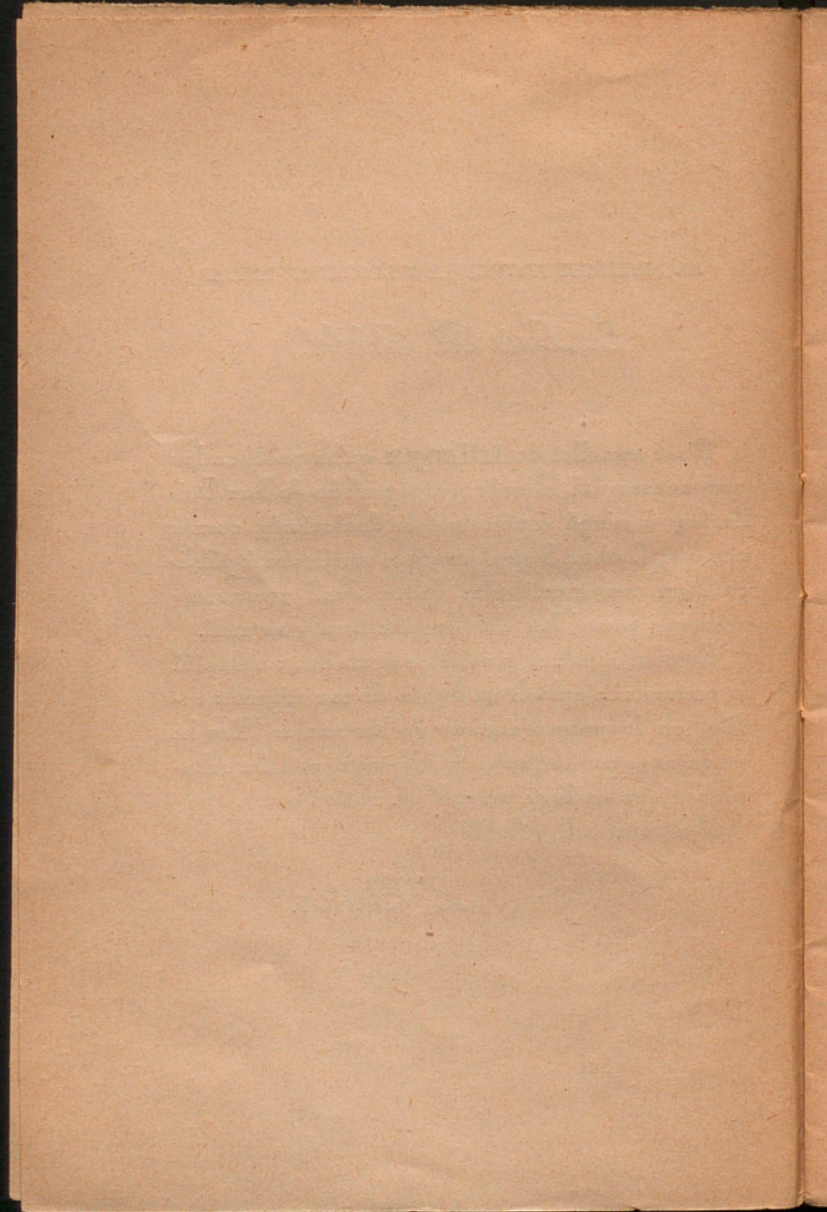
En Lluís B. Nadal.

D'est ramellet de **Llirroya** qu'he cullit en los ayguavesos del Montseny, gay a fráu de Las Guillerías, á ningú escáu tant la dedicatoria, com á vos que l'habeu llayrat ans que surfissen á pública llum sas mustigadas fullas 'que'l componen; pero que encar' fan olor de ginesera y romaní.

Content quedaré y satisfet si ab bona voluntat lo prenéu eix aplech de fruyts de ma migrada cullita, en lo verger enciser de las musas. Res hi ha de nou; per lo tant res, tampoch, podréu saborejar'hi que no haja crescut en vostre recer.

Vostre amich y devót

L' Autor.

Lliroya.

Ferideta del amor
està l'animeta mía;
vostra fletxa haurá sigut,
bon Jesús, qui l'ha ferida.
Una exquisida dolçor
he sentit que tot m'encisa
com l'ayre dolç del matí
qu'en les arbredes sospira.
Avans los plahers del mon
la tenían envilida...
Vostre amor es durader,
lo del mon tot es follia.
¿Quán deixaré aquesta vall
per les eternes delícies?

Jesús del cor, que dintre del sacrari
tant temps m'heu esperat,
perdoneu que jo en mitj de foll desvari,
deixantvos en eix trono solitari,
de Vos m'haja apartat.

*
**

Vos prech, Jesús de mon cor,
que apagueu l'ardenta flama
d'eixos amors terrenals
que m'han l'ànima lligada.
Imatge d'un goig caduch,
no vull pas jo idolatrarla;
vull apartarla de mi,
com monstre que fa vesarda.
¡Y sempre es al méu davant,
fins á las nits més pesadas!
¡somío que'm besa'l front
deixant gelada ma galta!
Lluny de mi amors terrenals;
bon Jesús, vull adorarne
nit y jorn vostre amant Cor,
en qui gosa la méva ànima.

Mas follías.

A mon aymat amich y company de lletres,

JOAN GISPERT.

Era'l cap-tart d'un jorn de primavera;
tots dos plegats, á un bell jardí fent vía,
parlávam de'ls gays jochs que rodolavan
encar' per nostra pensa delitosa.

¿Vritat, amich, que n'éram de felissos?
Cap pena nostres plers ennuvolava;
corriam per l'hervey vert y fresquívol
cassant ab goig daurades papallonas.

Mes ¡ay! va vindre' un jorn qu'en la boscuria
sota d'un vern tots dos plegats estávam,
quant vora de'l torrent, sobre una roca
asseguda hi vejérem una verge.

Duya en sas mans la lira de tres cordas:
son ròs cabell joyós l'ayre empenyía,

y tu'm vas dir (¡oh prou déus recordarho):

—Eixa es, amich, la Musa Catalana.—

Mòlt á poch á poquet vingué á prop nostre
y digué ab dolsa veu-eixas paraulas:

—Vosaltres sòu mòlt jovenets y darvos
vull per recort jo avuy aqueixa lira.

Feula vibrar: de la primera corda,
ne surtirán de *Fe* tonadas dolças;
de la segona, himnes per las gestas
que ab los estranys sostingui nostra *Patria*.

De la tercera, estrofas amorosas
ne rajarán, posant pau ben volguda.
No us canseu, donchs; feulas vibrar sens treva
y en vostre front ombrejará la *Gloria*.—

Estátichs vam mirarla: ni paraula
surtí de nostres llabis mitj desclosos:
ella's fongué per entre'ls ramats arbres
que vorejavan fresca torrentera.

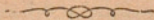
Des d'aquell jorn que en nostre pensa hi nía
un sol desitj, cantar *Fe*, *Amor* y *Patria*,
marxant del cor aquells jochs infantívols
qu'eran las nostras feynas falagueras.

Fèras disorts á'ls dos van separarnos
dos anys cabals l'un allunyat de l'altre.

¡Bè t'anyorava, amich; mes ton bell rostre
no venia á endolcir mas tristas penas!

Durant t'ausencia, trovas tristas sempre
de ma lira han surtit, sens armonía,
com d'auçella que á'l niu tota soleta
piulets d'anyorament sempre modula.

Avuy t'he vist y nostras mans juntadas
s'han escalfat ab amorós deliqui;
per bon recort desitjas una trova.....
Aqui la tens cantante mas follías.

Solterra.

¡Si n'es d'alta!

Montanya regalada de ma patria volguda
altiu gegant que guarda los pobles del entorn,
avuy á ton cim pujo sense cap mes ajuda
que l'ansia que m'inspira veure apuntár lo jorn.

Desd'eixa serra altiva, veig de la Guillería
los pobles que s'extenen d'Amer fins al Montseny,
lo Ter que rondineja tot fent sa llarga vía
ab salts y giragonças com home sense seny.

De ma vila estimada lo campanar oviro,
las fonts y las vernedas ubagas y toçals,
ab eixa alegre vista m'encanto y fins deliro
pensánt ab l'infantesa lo temps que no te igual.

Veig una ermitā vella d'Osor en la collada
que fa d'alberch santíssim á la Mare de Deu,
Regina sobirana d'aquesta vall aymada,
en quin raconet guardo encara'l breçol meu.

Ne contemplo Espinelvas, Cerdans, Lloretsalvatje,
de Sau la vila nova, d'Anglés los turóns bells,
al dret de Sant Hilari del Padró l'ermitatje,
Castanyet, la Sellera, Sant Andreu de Bancells.

Mestres ab eixa vista m'esbarjo en tal montanya
l'astre del dia'm deixa solet y en la foscor,
llavors guio mos passos envers ma humil cabanya
hont passo la nit tota, ab la tristesa al cor.

Solterra 15 d'Abril 1893.

Missatge d' Amor.

I.

Adeu poncella gentil
¡que n'ets de malaguanyada!

En Janot s'ha enamorat
d'una noya de la plana,
no la gosa demanar
puig lo coratje li manca.

La donsella gravat te
lo nom d'en Janot á l'ànima;
¡be s'ayman sos tendres cors!
¡sos ulls may poden toparse!

Poncelleta á mitj badar
per altra ets malaguanyada.

Quintaren á n'en Janot
dimars de l'altra setmana,

malastruga fou la sort,
ha de marxá á terra estranya.

Be li sab greu de deixar
sa vileta y los seus pares,
mès greu encara li sab
allunyarse de la aymada.

Mentres ell fou al servey
un hereu de l'encontrada,
demaná per maridars
ab la níveta, als seus pares.

No li fou negada, no,
la nina temps ha esperada,
lo prop diumenge vinent
trona avall ja me'ls tiravan.

Poncelleta á mitj badar
per altra ets malaguanyada.

En tant lo pobre Janot
tot aixó encar ignorava;
resolgué un jorn enviar
missatge á l'enamorada.

II.

De la boda arribá'l jorn;
tot eran crits y gatzara,

l'hereu Met era casat
ab la nina de la plana.

Quan foren á mitj convit
lo correu dugué una carta,
una carta per la nuvia
ben tancadeta y sellada.

Poncelleta á mitj badar
per altra ets malaguanyada.

La desclogué somrissent,
mes ¡oh Deu! quina fletxada
al llegir al cim de tot
mots d'un amorós missatge:

—No t'ho havia gosat dir
poncelleta que t'aymava,
avuy t'ho dich ab escrit,
lo que no gosí ab paraulas.—

Caygué en terra basquejant
ab la ma al cor aferrada.
No havia passat un quart
que brandavan las campanas.

Adeu poncella gentil
be n'ets de malaguanyada.

Los fadrins de les Guilleríes

De Montseny á Vall d'Hostoles,
de Vallors al sòt de Sau,
quin esplet de jovent puja,
quins minyons més ben plantats.
Son escardalenchs de mena,
revinguts de cos y braus
com la mascla plançonada
que brota per'quells boscams.

Ja podéu corre
d'ací y d'allá
que com aquestos
en lloch n'hi ha.

Per tots los mercats y fires
de Llevant fins á Ponent,
los veureu ab barretina
y á l'orella roig clavell.
Si á n'algun no's dexan caure

senyal qu'hi bufa mal vent,
son precursors de bonança
filla vera del bon Deu.

Totes les noyes
mirantse á n'ells,
¡quín caggirarse
los seus cervells!

May ningú'n reb cap agravi,
d'honradesa son spill,
sa consciencia sempre es pura
com la blanca neu dels cims,
pel treball ningú'ls fá cara,
ni l'ambició'ls don neguit,
ni l'enveja los acora,
ni'ls espantan los perills.

Les Guilleries
poden ben dir
qu'arréu fan rotllo
per sos fadrins.

La seua cara es morena,
colrada pels raigs del sol,
son enjogassats y alegres
y tenen tendre lo cor.

Quan ells ballan la sardana,
nostre ball tan pur y dolç,

quin bellugarse les cames
y quin ferne saltirons.

Y á les fadrines
de dintre'l vol
quines mirades,
quins dolços mots.

Més si la patria perilla
ó algú befarla preté,
ab lo trabuch á l'espatlla
corra á la guerra'l jovent.

Prou al Bruch varen trobarlos
los aligots del francés;
prou los trobará qui vulla
furtar de la Patria'ls drets.

Llavors ne cridan,
als quatre vents,
sús, via fora
y *sometent.*

Lo boig de Carós.

Cabells esbullats,
cara esparverada;
may du lliure'l puny
sense clourhi un arma.
Si algú li fa un tort
no manca venjança;
sols veurel de lluny
ja fá glassá l'ánima.
Té trenta tres anys;
fill de bona casa,
son quatre germans,
sens pare ni mare.
Lo batlle y rectó
prou volen tancar-lo,
més, com no fa mal,
lo poble s'esbara

—no allunyáu lo boig;
deixeulo á llur casa.—

Un jorn per Carós
la nova passava,
qu'entravan Gabaits:
¡ quína mala plaga!
Lo boig quan ho sent
diu: —Mala negada,
no'n surtirán vius
de las mevas grapas.—
Y, cloguent los punys
del poble s'aparta
enduhentsen un pich
de sous de sa caixa.
S'en va ab lo *palér* (1)
d'aquella encontrada;
li demana un vri
del que mes mal fassa.
—¿Qu'en fareu del brí?
(li diu lo compare.)
No ho volgueu saber:
será una bonança
pel nostre poblet
que'l mal l'amenança.—

---

(1) Nom que's donava als que temps arrera venian hervas.

Li dona'l verí,
y'l boig lo que valga.
Quan es á Carós,
fa omplí totas d'aygua
las samals que hi há
per totas las casas.
Las posa al devant
de l'esglesia santa,
hi tira'l verí.
Menjá no ni manca.
Entran los Gabaits
com borda llopada,
tenen fam y set,
¡redéu! com s'afartan.
Los braus generals
demanan posada,
y'l boig 'ls hi diu:
—No tindrán pas mandra
los vostres soldats,
igual que vosaltres,
ab eterna son
dormirán á rasa.

En se'n al cap tart,
de mórts no'n mancavan;
pel ronech poblet
victoria guanyada.
Ló boig de content

—(21)—

no cap á la plassa;
lo poble agrahit
li dona las gracias.

Lo boig de Carós,
¡ mireulo com passa!
si algú li fa un tort,
¡ llamp! quina venjança!

Lo Roder ⁽¹⁾

Dintre un bosch de Guillería
la barraqueta tinch jo,
voltada de brochs d'alzina
y coberta de feixina,
ran á ran l'estelladó.

Tot solet al bosch
de bon grat feynejo:
tot solet al bosch
fins que'l sol es post.

Set anys encara no contava
que ja al bosch content anava
ab mon pare á fer rodells:
com qu'encara no'n sabia,
allavors, m'entretenia

---

(1) Se dona aquest nom al que fa cercols de bota.

á manegar los puntells.
Feya foch dessota l'olla,
escapçava vergarons,
venia llenya á las donas
y en vagarosas estonas
anava á tallar plansons.

Per fer aixó un ral,
cada dia'm dava;
per fer aixó un ral,
y era bon jornal.

¡Qué felissas jo passava
las horas que treballava
ab mon pare dintre'l bosch,
ben tip, ben net y bon ayre,
sentintne l'aucell cantayre
del matí fins qu'era fosch!
D'ensá que ¡pobret! me manca,
treballo sempre solet,
fent rodells tot lo sant dia
dintre un bosch de Guillería
tant si fá calor com fret.

Del fruyt d'est treball
vivim jo y ma esposa;
del fruyt d'est treball
'nem en devassall.

Lo diumenje vaig al poble
per cumplir ab cor ben noble,
de l'Iglesia un manament,
qu'es *ohiu missa cumplida*,
y aixis vaig passant la vida
sens' avergonyá' un moment.
A prop de la meva esposa
passo alegre'l festiu jorn;
visch tranquil y ella contenta:
may cap pena'ns atormenta,
y aixó es lo millor del món.

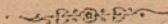
Vos dich la vritat;
com est matrimoni,
vos dich la vritat
no'n trobareu cap.

Un fillet Dèu va donarnos
per' que puga aconçolarnos,
quan nosaltres sigam vells.
Un any ha qu'es al servici,
tenintne l'honrat ofici
d'aná al bosch á fer rodells.
Lo felís jorn que retorni
sota nostre más payral,
cercaremli una minyona,
ben treballadora y bona
y que tinga un bon cabal.

Quan serán casats,
jo y la meva esposa,
quan serán casats,
viurem descansats.

Al començar la setmana
deixo prompte la galbana,
y content marxo al treball,
ab teca per tirá' á l'olla,
puig aixó en la nostra colla
no sol pas mancarhi may,
Quan soch al bosch altra volta
afino bè los puntells;
no m'espanta may la feyna:
mentras puga fe anar l'eyna
ab salut, farè rodells.

Remanant bastons
mòltas ne refilo,
remanant bastons,
de gayas cansons.

Lo Flor de la Nineta.

A D. A. C. y V.

¡Gelosa!

¿ Qué tè la bella nineta?
¿ qué tè la rosa d' Abril?
¿ Per quín motiu avuy mostra
sos tendres ullets humits?
¿ qué han fet los seus dolços llavis
d' aquell flexadar sonrís?
¿ y la rosor, de sas galdas,
per qué se n'ha despedit?

Digaumho, sombras beneytas,
digaumho, flors del jardí,
aucellets de la boşcuria
treyeume d'eix estat trist.
¿ Donchs que tè ma bella aymia,
angel pur del paradís,

imatje de mos ensomnis,
estrella de lo infinit ?

Lo seu plor á mi m'acora
recordant que en jorns d'estíu,
sota de róurers altívols
coronas 'nábam teixint;
coronas que jo posava
sobre lo séu front joliu;
las aucelletes que ho veyan
l'enveja'ls feya morir.

Corriam per la planura:
ella saltava ab delit,
en tant que, jo, recullía
floreτας d'olor sublim,
pèra portar á la Verge
de nostre amor bell encís
que tè lo seu hermitatje
en lo sot de Montsolíu.

¡ A la Verge immaculada
si'ns' hi arrivávam á dir
de pregarias ab tendresa
perqué l'amor benehís !
Y quant la lluna ruenta
surtía d'un turó al cim,
nos entornavam al poble:
¡ qué n'era jo de felís !

Mes avuy la veig tristeta:
ja no surt cap rialleta,
de son llavi carmesí;
ja no vé á la font gemada
al cayent de la vesprada,
com ans solia venir.

—Dígame aucell que refilas;
tú, que las noyas vigilas
enmirallantse á la font;
¿no has pas vist á l'amor meva,
que avuy sense pau ni treva
busco per aqueixos monts?

Dígame; ¿per qué tristeta,
ne suspira la pobreta
mostrant amarg desconsol?
¿Per qué ab mi's mostra plorosa?
¿que ja ab mon amor no gosa?
¡Tant que lo meu cor la vol!

—Es que un jorn á la vesprada,
mentres érau á la prada
se va ressentir en gran,
perque, al surtirne la lluna,
vares dir qu'era oportuna
y que l'estimavas tant.

¡ Monja... !

(*A... en sa entrada al convent*)

La vida ab sos escólls forceja á l'home
empenyentlo al abim de fer pecát;
¿per lliurarte d'eix fat de trist pressagi,
quin camí mes florit pots tu triar ?

La bella soletat de trista claustra
guardará ton cor pur de blanch colóm,
allí'l mundanal baf tas alas tendres
no aixelará. Y ençesa en Diví amor,

t' enlayrarás fins las regións etéreas
buscán ab víu afany ton gojadét.
¡quíns dolços sol-liloquis los de ta ànima!
¡quínas mostrás d'amor mes verdader !

Vol'hi ben prest; del monastir les portes
s'han obért dante pas, vés qu'es ton nïu;
recórdat dels que un jorn lo ésser van darte,
recórdat dels germáns, parents y amichs.

T'esperan tas companyas de clausura
las que't conçolarán, com tu ab cor pur,
coratje no te 'n manca, fes ta vía;
sias serva ben dignà de Jesús.

Hivern.

À mon ver amich y fervent catalanista,

N' EUDALT PELLICER.

Amich, l'hivern s'atansa, portán fortas geladas
que deixarán sens esma lo meu cor,
jorns sense sol ni calma, de fortas turbonadas,
dels estanys alegrívols ne marxarán las fadas
que'ns inspiravan sempre cants d'amor.

Se tancarán joyosas dins sos palaus de gebre,
ja no podrém sentir perfums de flor,
quan en nosaltres vingan horas tristas de febre
nos mancarán llavoras, los cants que sense treva
dintre'l bosch n'entonava'l llenyador.

De neu pura y fredosa s'omplirà la verneda,
lo prat sense verdura restará,
si acás surtim á fora travessant la pineda,
tan sols lladruchs de gossos se sentirá en la cleda
del trist casal de pobre terrassá.

¡Oh sí! benhajas sempre galana primavera
com anyorém nosaltres ton alé;
sentats en la verdissa de prop de la riera
embaladits sentíam festiva cadenera
devall d'un cel per tots cantons seré.

L'únich consol que'ns resta n'es la llarga vespra-
asseguts al voltant del negre escó, (da
sentint tremolós jayo, tot voltat de maynada
quan després que'l vell mosso te la porta barrada
ne conta *qüentos* d'altre temps mellor.

Cuberts de blanca vesta, nos mostrarán sa cara
lo Canigó, Cadí y'l vell Montseny;
la font de la verneda fins se'ns mostrará avara
no regalantnos sempre aquella aygua tant clara
que murmurant ne baixa del agreny.

¡Que n'es amich de trista la propera hivernada!
á mí ja'm te fa temps gelat lo cor,
quan penso que ja's minvan los meus somnis de
deixantme ja desde ara la pensa saturada (fada
de penas que sovint fan vení 'l plor.

TAULA

	<u>Planas.</u>
Lliroya.	5
Mas follías.	7
Solterra.	40
Missatge d'amor.	42
Los fadrins de les Guillerías.	45
Lo boig de Carós.	48
Lo Roder.	22
Lo plor de la nineta.	26
¡ Monja...!.	29
Hivern.	30

C. 20. VII 95-0 23.

17. l

SISTEMA DE LECTURA PUBLICA
DE CATALUNYA

1310307247

Aquesta obreta 's trova de venda en las principals llibrerias, y, en casa del autor: Batet, 10, Ripoll; ahont s'hi han de fer las demandas al en gros.

Preu: 0'25 cénts. de pesseta.

Surtirà aviat **Tradicions de las Guillerias y Montseny**, del mateix autor. Aplech llegit en lo *Centre excursionista de Catalunya*, en la vetlla del 5. d'Abril del present any. Acompanyat d'un prólech de D. F. de S. Maspons y Labrés.